

## USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobkyně: I. H.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

**v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,**

**takto:**

**I. Žaloba se odmítá.**

**II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

**III. Žalobkyni se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč.**

**Odůvodnění:**

1. Krajskému soudu v Hradci Králové bylo dne 17. 3. 2022 doručeno podání žalobkyně nadepsané jako „žádost o uznání protiprávního jednání oddělení pobytu cizinců v Trutnově (OAMP MV ČR) v souvislosti s odmítnutím vydání cestovního pasu“. Na poučení a výzvu krajského soudu k odstranění vad podání ze dne 22. 3. 2022 žalobkyně upřesnila, že podání je třeba vykládat jako žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhla, aby krajský soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout o její žádosti o vydání cestovního pasu.
2. Žalobkyně uvedla, že dne 7. 2. 2022 požádala o vydání biometrického cestovního pasu z důvodu nemožnosti jeho získání v zemi jejího původu nebo na ukrajinských zastoupeních v zahraničí. Dne 15. 2. 2022 jí byla žalovaným doručena výzva k odstranění vad žádosti, č. j. OAM-06629-3/CD-2022 (dále jen „výzva“), kterou žalovaný vyzval žalobkyni k předložení dokladu prokazujícího nemožnost opatřit si cestovní pas ve smyslu § 113 odst. 6 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobkyně k tomu uvedla, že při podání žádosti o vydání cestovního pasu splnila všechny zákonné požadavky a předložila nezbytné důkazy, které současně prokazují nemožnost získat cestovní pas bez ohledu na její vůli, protože nemůže žádat o pas u oficiálních ukrajinských úřadů.
3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě sdělil, že v řízení o žádosti žalobkyně o vydání cestovního pasu není nečinný, neboť dne 30. 3. 2022 vydal předkládací zprávu k vydání

cestovního pasu. Žalobkyně v době podání vyjádření k žalobě byla objednána na pracoviště žalovaného za účelem pořízení biometrických údajů k vydání cestovního pasu. Pokud se žalobkyně domnívala, že se žalovaný dopustil nečinnosti, měla se obrátit na nadřízený orgán žalovaného, tj. Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, s návrhem na provedení opatření proti nečinnosti. To však žalobkyně neučinila.

4. K námitce žalobkyně týkající se výzvy k odstranění vad žalovaný uvedl, že postupoval zcela v souladu se zákonem. Je jeho právem vyzvat žalobkyni k součinnosti, pokud zjistí, že žádost žalobkyně trpí vadami, neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti, nebo pokud některé předložené náležitosti trpí vadami a je nutné je odstranit, aby bylo možné v řízení pokračovat.
5. Navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl, eventuálně aby ji odmítl pro předčasnost.
6. Žalobkyně na vyjádření žalovaného k žalobě reagovala replikou. V té sdělila, že žádá o nařízení jednání ve věci, neboť žalovaný se snaží uvést soud v omyl. V podání ze dne 20. 6. 2022 poté doplnila, že dne 16. 6. 2022 jí žalovaný vydal cestovní pas. Bez zákonných důvodů však omezil jeho platnost na jeden rok do 2. 6. 2023. Žalobkyně současně navrhla i) „za účelem mé ochrany před nečinností správního orgánu uznat chování žalovaného jako porušení platných právních předpisů“ a ii) „uložit Ministerstvu vnitra ČR povinnost (do 15 dnů ode dne rozhodnutí soudu) prodloužit platnost cestovního pasu do 20. října 2031 dodatečným záznamem s razítkem Ministerstva vnitra.“
7. Žalovaný v podání ze dne 26. 10. 2022 potvrdil, že žalobkyně dne 16. 6. 2022 převzala cizinecký pas, číslo dokladu X, s dobou platnosti do 2. 6. 2023. Krajskému soudu rovněž zaslal fotokopii cizineckého pasu. Stvrzeními žalobkyně uvedenými v její replice nesouhlasí. Námitky považuje za irelevantní, neboť by měly být směřovány za použití příslušných právních prostředků (příp. žaloby) příslušnému správnímu orgánu. Odmítl přitom žalobní námitky týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti, protože o žádosti žalobkyně již rozhodl.
8. Podle § 79 odst. 1 věta první platí, že „[t]en, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.“
9. Citované ustanovení stanoví zvláštní podmínky řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Teprve při splnění obecných (§ 46 odst. 1 a 2 s. ř. s.) a zvláštních podmínek lze poté o žalobě věcně rozhodnout. Žalobce musí i) tvrdit, že správní orgán je nečinný a ii) bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012 - 278).
10. Krajský soud z předloženého správního spisu ověřil, že žalobkyně nesplnila podmínku bezvýsledného vyčerpání ochranných prostředků. Žalobkyně byla povinna před podáním žaloby podat po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 věta druhá zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tuto povinnost nicméně nesplnila.

11. Krajský soud se tuto skutečnost dozvěděl k datu 31. 5. 2022, kdy žalovaný doručil soudu vyjádření k žalobě a správní spis. K danému okamžiku však již žalovaný současně vydal předkládací zprávu k vydání cestovního pasu žalobkyni z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu v zemi jejího původu podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Dne 2. 6. 2022 poté žalovaný cizinecký pas vydal a žalobkyně si jej převzala dne 16. 6. 2022. Krajský soud proto konstatuje, že nesplnění podmínky bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti správního orgánu představuje v posuzované věci neodstranitelný nedostatek splnění podmínek řízení. Protože žalovaný již rozhodl o žádosti žalobkyně o vydání cestovního pasu, není dán prostor pro to, aby krajský soud umožnil žalobkyni za probíhajícího řízení navrhnout uplatnění opatření na ochranu proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu, a tím odstranit vadu v podobě nesplnění podmínky bezvýsledného vyčerpání ochranných prostředků (ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20). Krajský soud proto žalobu odmítl pro nesplnění podmínek řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
12. Protože žalobkyně ve svém podání doručeném soudu dne 20. 6. 2022 a označeném jako „Upřesnění a doplnění k soudní stížnosti“ projevila mimo jiné nesouhlas s omezením platnosti cizineckého pasu, zabýval se krajský soud také otázkou, zda žalobkyni neumožnit změnu žalobního typu na žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. (ačkoliv o to žalobkyně v této fázi řízení sama nežádala). Takovou možnost obecně připouští judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 9. 6. 2020, č. j. 1 Afs 22/2020 - 34, bod 34), je-li možné žalobní tvrzení v původní nečinnostní žalobě použít i v řízení o změněném návrhu, a to za užití postupu dle § 95 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s.
13. Krajský soud nicméně dospěl k závěru, že není splněna podmínka přímosti zásahu, neboť zákon pro případ zásahové žaloby vyžaduje, aby žalobkyně byla přímo zkrácena na svých právech (§ 82 s. ř. s.). Podstatné je, že žalovaný vyhověl žádosti žalobkyně a cizinecký pas jí vydal. Navzdory jeho omezené platnosti tak v postupu žalovaného nelze spatřovat přímý zásah do práv žalobkyně, uvažovat lze teoreticky o možném nepřímém dotčení jejích práv. Protože však žalobkyně může po uplynutí platnosti cizineckého pasu opětovně žádat o jeho vydání, nedomnívá se soud, že je za této situace podání zásahové žaloby efektivním prostředkem ochrany práv žalobkyně. Pokud budou stále naplněny podmínky ve smyslu § 113 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, žalovaný opětovně vydá žalobkyni nový cizinecký pas. Pakliže tomu tak nebude a bude panovat jiná situace, na jejímž základě žalovaný rozhodne o nevydání cizineckého pasu, učiní tak formou rozhodnutí, proti kterému se žalobkyně bude oprávněna bránit žalobou podle § 65 a násl. s. ř. s. Krajský soud z toho důvodu žalobkyni již následně nepoučoval o možnosti změnit žalobu tak, aby odpovídala jinému žalobnímu typu.
14. Navzdory tomu, že žalobkyně žádala o nařízení ústního jednání, krajský soud žalobu odmítl bez nařízení jednání, neboť nerozhodoval ve věci samé (neposuzoval žalobní návrh z hlediska jeho důvodnosti). Povinnost rozhodovat při jednání se totiž vztahuje pouze na rozhodování soudu ve věci samé (§ 49 odst. 1 a § 51 odst. 1 s. ř. s.).
15. Protože krajský soud rozhodl o odmítnutí návrhu na zahájení řízení před prvním jednáním, má žalobkyně právo na vrácení zaplaceného poplatku za řízení (§ 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Výrokem III. usnesení tedy krajský

soud rozhodl, že žalobkyni se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Krajský soud současně vyzývá žalobkyni, aby do 7 dnů ode dne doručení usnesení sdělila soudu číslo účtu, na který jí má být soudní poplatek vrácen.

16. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

#### Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz).

Hradec Králové 22. listopadu 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.  
předsedkyně senátu